

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2017

737/2017

Valtioneuvoston asetus

vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti:

kumotaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (194/2002) 7 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta,

muutetaan 2 §:n 9 kohta, 5 §, 7 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 5 kohta ja 2 momentti, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 7 kohta sekä 4 momentti, 11 §:n 1 ja 3–5 kohta, 13 §:n johdantokappale ja 4 ja 8 kohta, 14 a §:n 1 momentin johdantokappale, 3 ja 6 kohta, 25 §:n 3 momentti ja 26 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 9 kohta asetuksessa 774/2015, 5 § ja 26 §:n 1 momentti asetuksessa 125/2015, 8 §:n 1 momentin 7 kohta asetuksessa 263/2009, 13 §:n 8 kohta asetuksessa 474/2013, 14 a §:n 1 momentin 3 ja 6 kohta ja 25 §:n 3 momentti asetuksessa 399/2011, sekä

lisätään asetukseen uusi 26 a–26 d § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

9) *irtotavarakontilla* kiinteiden aineiden kuljetukseen tarkoitettua yksikköä, jossa kuljetettava aine on suorassa kosketuksessa sisäseinämien kanssa;

5 §

Vaarallisten aineiden luokitus

Vaarallisten aineiden luokituskriteereistä ja luokitukseen liittyvistä testeistä määrätään VAK-lain 3 a §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annetuissa määräyksissä. Viranomainen voi vaatia, että aineen lähettäjä esittää tulokset testeistä tai muut tarpeelliset tiedot luokituksen selvittämiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi luokitella vaarallisen aineen tai hyväksyä sen luokituksen, jos:

1) räjähteelle ei löydy soveltuvaa nimikettä vaarallisten aineiden aineluettelosta, joka sisältyy VAK-lain 3 a §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annettuihin luokitusta koskeviin määräyksiin;

2) on kyse VAK-lain 3 a §:n tai 24 §:n 2 momentin nojalla annetun vaarallisten aineiden aineluettelon yksityiskohtaisista erityismääräyksistä, joissa aineille tai esineille on annettu luokitukseen liittyvä kuljetusehto;

3) Suomeen toimitettavalla räjähteellä ei ole ADR-määräysten mukaista luokitusta ja Suomi on ensimmäinen ADR-määräyksiä soveltava maa, johon lähetys saapuu;

4) ilotulitusvälineen luokituksessa on käytetty ilotulitteiden oletusluokitustaulukkoa eikä ilotulitusvälineelle ole tehty VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen määräysten mukaisia kokeita;

5) koetuloksilla ja räjähdeluokan määritelmällä halutaan osoittaa, ettei räjähdde kuulu räjähdeluokkaan;

6) on kyse itsereaktiivisesta aineesta tai orgaanisesta peroksidista, jota ei ole mainittu VAK-lain 3 a §:n tai 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen määräysten:

a) luokitusta koskevissa luetteloissa, jotka koskevat valmiiksi luokiteltuja itsereaktiivisia aineita tai tyyppin F orgaanisia peroksiedeja;

b) pakkaustapaa koskevassa luettelossa tai säiliöille tarkoitettussa soveltamishdossa, joita sovelletaan itsereaktiivisille aineille tai tyyppin F mukaisille orgaanisille peroksiedeille;

7) Suomeen toimitettavalla itsereaktiivisella aineella tai orgaanisella peroksidilla ei ole ADR-määräysten mukaista luokitusta ja Suomi on ensimmäinen ADR-määräyksiä soveltava maa, johon lähetys saapuu.

Uuden tai olemassa olevan räjähdennyksen muut kuin aloiteräjähdysaineet, vaarallisuusluokka ja yhteensopivuusryhmä on määriteltävä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston edellyttämällä tavalla, jos kyse on räjähdennyksestä, jota ei ole vielä luokiteltu VAK-lain 3 a §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen määräysten sisältämään vaarallisten aineiden aineluettelon nimikkeeseen, ja näytettä kuljetaan testaus-, luokitus-, tutkimus-, tuotekehitys-, laadunvalvontatarkoituksiin tai kaupallisena näytteenä.

Jos radioaktiivisen aineen luokitus on virheellinen, Säteilyturvakeskus voi luokitella radioaktiiviselle aineelle asianmukainen luokituksen kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Jos radioaktiivisen aineen luokituksessa on epäselvyyttä, Säteilyturvakeskus voi luokitella tai hyväksyä aineelle asianmukainen luokituksen kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Säteilyturvakeskus radioaktiivisten aineiden osalta voivat myös hyväksyä luokitusvaatimusten mukaisesti vaarallisen aineen luokituksen, jos aineen ominaisuudet eivät vastaa koetulosten perusteella aineelle kuljetusta varten määriteltäviä luokitusta ja VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annetut hyväksynnän edellytyksenä olevat yksityiskohtaiset vaatimukset täyttyvät.

Annettu tai hyväksytty luokitus on vahvistettava kirjallisesti.

ADR- ja RID-määräyksissä sekä VAK-direktiivissä tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen tai sen valtuuttaman muun toimielimen suorittama aineen luokitus ja luokituksen hyväksyminen ovat voimassa Suomessa.

7 §

Lähetäjä

Lähetäjän yleisistä velvollisuuksista säädetään VAK-lain 8 §:ssä. Lisäksi lähetäjän on:

5) varmistettava, että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt, joita ei ole tyhjennetty kaasuita, sekä tyhjät, puhdistamattomat irtotavarakuljetuksiin käytetyt ajoneuvot ja kontit on merkitty oikein ja että niissä on oikeat lipukkeet, suurlipukkeet ja merkit ja että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt on suljettu ja että edellä tarkoitettujen säiliöiden, ajoneuvojen, konttien ovat yhtä tiiviitä kuin täytettyinä.

Jos lähetäjä käyttää muiden osapuolten palveluja, hänen on riittävästi varmistuttava siitä, että lähetys täyttää kulloinkin kysymykseen tulevat VAK-lain 11 c, 11 d, 12, 13, 13 a, 14 ja 14 a §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaati-

mukset. Lähettäjä saa kuitenkin luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin 1 momentin 2 ja 5 kohdissa tarkoitetuissa tapauksissa sekä VAK-lain 8 §:n 1 ja 2 momentin tarkoitetuissa tapauksissa.

8 §

Kuljetuksen suorittaja ja kuljettaja

Kuljetuksen suorittajan ja kuljettajan velvollisuuksista säädetään VAK-lain 9 ja 10 §:ssä. Ottaessaan vaarallisia aineita kuljetettaviksi kuljetuksen suorittajan ja kuljettajan on lähtöpaikalla:

7) varmistettava, että kuljetusyksikössä mukana pidettäväksi VAK-lain 11 c §:n 4 momentin ja 24 §:n 2 momentin nojalla säädetyt ja määrätyt varusteet ovat kuljetusyksikössä.

Jos kuljetuksen suorittaja havaitsee 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa laiminlyöntejä tai muita VAK-lain 11, 11 d, 11 c, 13, 13 a, 14 tai 14 a §:n taikka 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia menettelyjä, kuljetuksen suorittaja ei saa toimittaa lähetystä eteenpäin ennen kuin säännösten ja määräysten vastaisuudet on korjattu.

11 §

Kuormaaja

Kuormaajaa koskevat seuraavat velvollisuudet:

1) hän saa luovuttaa vaaralliset aineet kuljetuksen suorittajalle vain, jos aineita saa VAK-lain 3 a §:n, 14 a §:n 3 momentin ja 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaan kuljettaa tiellä;

3) hänen on täytettävä kuormausta ja käsittelyä koskevat erityismääräysten vaatimukset, jotka on annettu VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla;

4) hänen on noudatettava suurlipukkeita, merkintöjä ja oranssikilpiä koskevia vaatimuksia, jotka on annettu VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla kuormattuaan vaarallisia aineita konttiin;

5) hänen on noudatettava kuormatessaan kolleja VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annettuja yhteenkuormauskieltoja ottaen huomioon myös vaaralliset aineet, jotka ovat jo ajoneuvossa tai suurkontissa, sekä ravinto- ja nautintoaineita ja eläinrehuja koskevat erotelumääräykset, jotka on annettu VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla.

13 §

Säiliön sekä irtotavara-ajoneuvon ja -kontin täyttäjä

Säiliön sekä irtotavara-ajoneuvon ja -kontin täyttäjää koskevat seuraavat velvollisuudet:

4) hänen on säiliötä täyttäessään otettava huomioon viereisiä säiliöosastoja koskevat VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annetut määräykset;

8) hänen on varmistettava, että edellytetyt suurlipukkeet ja oranssikilvet tai varoituslipukkeet ja muut merkit on kiinnitetty säiliöön, irtotavaralla kuormattuun ajoneuvoon sekä kontteihin valmistellessaan vaarallisia aineita kuljetusta varten;

14 a §

Kuorman purkaja

Kuorman purkajaa koskevat seuraavat velvollisuudet:

3) hänen on täytettävä purkamista ja käsittelyä koskevat vaatimukset, jotka on annettu VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla;

6) hänen on varmistettava, ettei täysin tyhjennetyissä, puhdistetuissa konteissa sekä konteissa, joista kuljetetun aineen vaaratekijät on poistettu, ole enää näkyvillä suurlipukkeita, merkkejä eikä oranssikilpiä.

25 §

Kuljettaviin painelaitteisiin kuuluvat säiliöt

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun materiaalin kestävydestä tulee säiliössä olla vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten, säiliöiden ja irtotavarakonttien vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tähän liittyviä tehtäviä suorittavista tarkastuslaitoksista annetun valtioneuvoston asetuksen (124/2015) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuusmerkinnän ja tarkastuslaitoksen tunnusnumeron jäljessä merkintä ”-40 °C” tai muu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä merkintä.

26 §

Asiakirjat

Lähtäjän on vaarallista ainetta kuljettavaksi jättäessään annettava VAK-lain 11 c §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annetuissa määräyksissä tarkoitetuissa tapauksissa kuljetuksen suorittajalle rahtikirja tai vastaava lähetyskirja, johon on merkitty edellä tarkoitettujen määräysten nojalla vaaditut tiedot kuljettaviksi jätetyistä aineista. Jos vaarallisen aineen tiekuljetusta kontissa seuraa merikuljetus, lähtäjän on liitettävä rahtikirjaan tai vastaavaan lähetyskirjaan IMDG-säännösten mukainen kontin pakkaustodistus.

26 a §

Vaarallisen tartunnan saaneen elävän eläimen kuljetus

Eläviä eläimiä ei saa käyttää kantajina tartuntavaarallisia aineita kuljetettaessa. Aluehallintovirasto voi hyväksyä kuljetuksen, jos tartuntavaarallista ainetta ei voi kuljettaa millään muulla tavalla tai eläimeen on tarkoituksella tartutettu vaarallinen tauti. Eläimen ja kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseksi huomioidaan hyväksynnässä VAK-lain 3 a §:n, 14 a §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annetut vaarallisten aineiden kuljetusvaatimukset. Hyväksyntä sisältää tarvittavat kuljetusehdot.

Yleisistä eläinten kuljetusta koskevista vaatimuksista säädetään eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006) ja eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2005.

737/2017

26 b §

Pakkaamattomien vaarallisten esineiden viranomaisen hyväksyntää edellyttävät kuljetukset

Kuljetuksen turvallisuuden seuraaviin pakkaamattomien vaarallisten esineiden kuljetuksiin edellytetään hyväksyntä:

- 1) suurista, tukevista ja kestävästä esineistä, joita ei ole mahdollista pakata VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annettujen pakkaamista koskevien määräysten mukaisesti;
- 2) litiumakuista tai -kennoista, jos niiden valmistussarja koostuu enintään 100 akusta tai kennoista;
- 3) litiumakkujen ja -kennojen esituotantoprototyypeistä, jos näitä prototyyppejä kuljetetaan testaukseen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja radioaktiivisten aineiden ja esineiden osalta Säteilyturvakeskus voivat hyväksyä 1 momentissa tarkoitettujen pakkaamattomien vaarallisten esineiden kuljetuksen.

Hyväksynnän edellytyksenä on, että VAK-lain 3 a §:n ja 24 §:n 2 momentin nojalla annetut yksityiskohtaiset vaatimukset täyttyvät.

26 c §

Yhteenkuormattavien räjähteiden erottelumenetelmien hyväksynnät

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi hyväksyä yhteenkuormattavien räjähteiden erotelussa käytettävät erottelumenetelmät, joista on VAK-lain 24 §:n 2 momentin nojalla annettu yksityiskohtaiset määräykset kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi.

26 d §

Räjähteiden kuljettaminen liikkuvassa räjähdevalmistusyksikössä

Räjähteiden kuljettaminen liikkuvassa räjähdevalmistusyksikössä edellyttää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksyntää kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi antaa hyväksynnän, jos VAK-lain 3 a, 7 a ja 13 a §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla annetut räjähdevalmistusyksikköön, räjähteisiin ja kuormaukseen liittyvät yksityiskohtaiset määräysten täyttyvät.

Liikkuvassa räjähdevalmistusyksikössä räjähdekolleille tarkoitettussa erityisosastossa on oltava tehokkaasti räjähdysvaaraa estävä rakenne. Tämän rakenteen ja käytetyn erottelumenetelmän tulee olla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymät.

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 2017.

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 2017

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Neuvotteleva virkamies Mari Suominen